

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Кафедра бібліотекознавства та інформології

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
СОЦІОЛОГІЯ КНИГИ І ЧИТАННЯ

напрямок підготовки 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»

галузь знань 0201 «Культура»

Інститут журналістики

2017-2018 рік

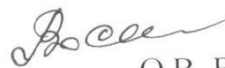
Робоча програма “Соціологія книги і читання” для студентів освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія», галузі знань 0201 «Культура». – 2017. – 21 с.

Розробник: **Макарова Марія Володимирівна**, кандидат культурології, доцент кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформології.

Протокол №1 від 28 серпня 2017 року

Завідувач кафедри
бібліотекознавства та інформології

О.В. Воскобойнікова-Гузєва

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора Інституту журналістики
з науково-методичної та навчальної роботи

О. А. Росінська

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Структура програми навчальної дисципліни.....	6
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	6
II. Тематичний план навчальної дисципліни.....	7
III. Програма	
<i>Змістовий модуль III</i>	8
<i>Змістовий модуль IV</i>	9
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Соціологія книги і читання».	11
V. Плани семінарських занять.....	12
VI. Завдання для самостійної роботи.....	13
VII. Система поточного та підсумкового контролю знань.....	14
VIII. Методи навчання.....	17
IX. Методичне забезпечення курсу.....	17
X. Завдання до модульних контрольних робіт.....	17
XII. Рекомендована література	
<i>Базова</i>	18
<i>Додаткова</i>	19
Інформаційні ресурси.....	20
Методичні рекомендації до підготовки семінарського заняття.....	21
Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.....	21

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Опис дисципліни та її предмета. «Соціологія книги і читання» належить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін напряму підготовки «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія»

Програма навчального курсу передбачає комплексну проблематику дослідження книги та читання яка цікавить соціологів, книговидавців та бібліотечних фахівців.

Метою дисципліни є вивчення теоретичних аспектів та оволодіння практичними навичками в організації та проведенні соціологічних досліджень з проблем соціології книги і читання.

Вивчення дисципліни «Соціології книги і читання» ґрунтується на дисциплінах «Соціологія», «Книгознавство», «Бібліотекознавство», «Бібліотечно-інформаційне обслуговування».

В результаті вивчення дисципліни **студенти повинні отримати знання:**

- теоретичних та методологічних аспектів соціології книги і соціології читання;
- історичних етапів становлення предмета соціології книги і читання;
- соціологічного аналізу еволюції українського книгодрукування;

Знати:

- сучасні проблеми теорії і методології соціологічних досліджень;
- історію розвитку соціологічних досліджень книжкового ринку;
- особливості та специфіку організації соціологічних досліджень в книжковій справі;
- основні складові програми соціологічного дослідження;
- методичний інструментарій проведення дослідження: (анкетування, контент аналіз, спостереження, порівняння, абстрагування, методи відбору, фіксації, перевірки соціальних фактів та систематизації, аналізу вихідних даних, загальні та спеціальні (моделювання, індукції і дедукції, аналіз і синтез, типологізація, статистично-математичні та ін.);

– специфіку організації та проведення дослідження соціологічного аналізу книги і читання;

– обробку і аналіз соціологічних даних;

– види підсумків та звітності соціологічного дослідження.

Студенти повинні вміти:

- проаналізувати основні етапи розвитку соціології книги і читання як наукової дисципліни;

- здійснити соціологічний аналіз еволюції українського книгодрукування;

- розробити програму соціологічного дослідження з проблем книговидавання та читання;

- розробити анкету та провести опитування респодентів;

- організувати та провести дослідження згідно розробленої програми;

- проаналізувати отримані соціологічні дані;

- написати звіт про виконане соціологічне дослідження;

- виявити ставлення до читання в українському суспільстві, його місця в системі культурних цінностей;

- проаналізувати вплив телебачення, Інтернету та інших засобів масової комунікації на читацьку поведінку особистості;

- аналізувати кон'юнктуру книжкового ринку;

- розраховувати обсяг вибіркової сукупності соціологічного дослідження;

- визначати і розраховувати ефективність соціологічного дослідження.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 144 год., із них 28 год. – лекції, 28 год. – семінарські заняття, 80 год. – самостійна робота, 8 год.- модульна контрольна робота.

Всього у 8 семестрі: лекції – 14 год; семінарські заняття – 14 год; самостійна робота – 40 год; модульна контрольна робота – 4 год.

Викладання дисципліни завершується *заліком*.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: соціологія, соціологія книги, соціологія читання, соціальний статус читання, соціологічні методи, динаміка читання, читацька культура та ін.

Курс	Напря́м, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>2 кредити</i> Змістові модулі: <i>2 модулі</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>72 години</i> Гижневих годин: <i>4 години</i>	Шифр та назва галузі знань Галузь знань 0201 «Культура» напря́м 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліографія» Освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавр"	Нормативна Рік підготовки: 4. Семестр: 7. Аудиторні заняття: 28 <i>годин</i> з них: Лекції (теоретична підготовка): 14 <i>годин</i> Семінарські заняття: 14 <i>годин</i> Модульні контрольні роботи: 4 <i>годин</i> Самостійна робота: 40 <i>годин</i> Вид контролю: <i>залік</i>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Поточні консультації	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль III.									
Соціологічні дослідження книги і читання: зарубіжний досвід									
3.1	Соціологічні дослідження книги і читання в європейських країнах	12	4	4				8	
3.2	Міжнародний досвід та соціологічні дослідження читання дітей і молоді	2	2			2			
3.3	Популяризація читання у США. Центр книги	8	2	2				6	
3.4	Підтримка читання дітей та підлітків в США	2	2			2			
3.5	Громадські міжнародні організації, асоціації, агенції та спеціальні програми з підтримки читання.	8	2	2				6	
3.6	Програма Європейського Союзу «Креативна Європа» як проєкт культурно-гуманітарного спрямування	2	2			2			
	Модульна контрольна робота	2							2
Разом		36	14	8		6		20	2

Змістовий модуль IV.

Соціологічні дослідження видавничої продукції на книжковому ринку

4.1	Історія і сучасний стан соціологічних досліджень книжкового ринку в Україні.	7	2	2				5	
4.2	Соціально-психологічні аспекти управління видавничою діяльністю	4	4			4			
4.3	Соціологічні дослідження покупця книжкової продукції.	7	2	2				5	
4.4	Соціологічні дослідження попиту та пропозиції книжкової продукції.	6	1	1				5	
4.5	Соціологічні дослідження конкурентів на книжковому ринку.	6	1	1				5	
4.6	Книжкова торгівля в новій економічній і соціокультурній ситуації	4	4			4			
	Модульна контрольна робота	2							2
Разом		36	14	6		8		20	2
За 8 семестр		72		14		14		40	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КНИГИ І ЧИТАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Тема 3.1. Соціологічні дослідження книги і читання в європейських країнах (4 год.)

Функції інститутів дитячого читання в країнах об'єднаної Європи. Національна політика Франції в сфері читання. Управління у справах книги і читання та комплексна програма "шляхи книги" від створення автором до пропозиції читачам. Центр інформації та документації в галузі дитячої літератури під егідою служби "Молодь і книга" у Нідерландському центрі бібліотек і читання. Німецький Фонд читання і цілеспрямована політика у в сфері підтримки читання. Основні цілі Фонду. Проект «Читання-справа сімейна».

Великобританія : Національна стратегія в галузі грамотності і Національний рік читання. Програма «Стартуємо з книгою» (Bookstart). Швейцарія, спеціальна програма для залучення до читання іммігрантів («Language pilots»). «Карта дитячої культури» у Швеції. Центр дитячої книги у Латвії.

Семінар 5. Міжнародний досвід та соціологічні дослідження читання дітей і молоді (2 год.).

Тема 3.2. Популяризація читання у США. Центр книги (2 год.)

Популяризація книги і читання як системна діяльність у вимірі національних пріоритетів США. Основні напрями та форми національного і міжнародного співробітництва в ліквідації неграмотності, підвищення ролі читання книги, їх вплив на розвиток освіти, науки, культури.

Центр книги (1977 р.) – приклад успішного суспільно-приватного партнерства, освітньої програми Бібліотеки Конгресу. Створення національної мережі центрів книги в 46 штатах, просування книги, читання і бібліотек через партнерські мережі в США. Самостійне планування і фінансування своїх проектів, пересувні виставки, видання різноманітної освітньої книжкової продукції, організація симпозіумів з підтримки читання, навчання бібліотечній справі, читання лекцій тощо.

Семінар 6. Підтримка читання дітей та підлітків в США (2 год.)

Тема 3.3. Громадські міжнародні організації, асоціації, агенції та спеціальні програми з підтримки читання (2 год.)

Громадські, благодійні організації, творчі спілки, інші установи та невідприємницькі товариства як основа розвитку громадянського суспільства. Концепція державної підтримки розвитку громадянського суспільства. Основні напрями діяльності міжнародних організацій у інформаційній роботі: наукова, дослідницька, видавнича; у сфері читання; впровадженні новітніх інформаційних технологій та інші.

Європейське бюро бібліотечних інформаційних та документаційних асоціацій (EBLIDA).

ЮНЕСКО – як спеціалізована установа з питань освіти, науки і культури. Діяльність ЮНЕСКО відповідно до статуту: ліквідація неграмотності, підвищення ролі читання книги і книжкової справи, їх впливу на розвиток освіти, науки і культури.

Семінар 7. Програма Європейського Союзу «Креативна Європа» як проект культурно-гуманітарного спрямування (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ

Тема 4.1. Історія і сучасний стан соціологічних досліджень сучасного книжкового ринку в Україні (2 год.)

Розвиток соціологічних досліджень в книжковій справі в Україні в 20-30-х рр. Розвиток соціологічних досліджень попиту на книги в умовах стійкої адміністративної системи. Поняття про книжковий ринок як частину загального товарного ринку. Сучасний етап соціологічних досліджень книжкового ринку в Україні.

Семінар 8. Соціально-психологічні аспекти управління видавничою діяльністю (4 год.).

Тема 4.2. Соціологічні дослідження покупця книжкової продукції (2 год.)

Покупець, як економічне і соціальне явище. Соціально-демографічні й соціально-психологічні характеристики покупців. Об'єкт і методи дослідження на груповому рівні. Соціально-психологічні методи дослідження. Соціометричні дослідження читацьких груп. Основні читацькі типи. Соціальна структура суспільства і читацькі вподобання. Групові цінності та культурні якості. Соціальна динаміка читацьких типів. Читацькі типи і читацькі портрети. Можливості впливу і формування читацьких вподобань.

Тема 4.3. Соціологічні дослідження попиту та пропозиції книжкової продукції (1 год.)

Доступність книги - цінова політика видавництва. Характеристики попиту книжкової продукції. Специфіка незадоволеного попиту на книги. Особливості попиту на нові види книжкової продукції. Потенційний попит. Відкладений попит. Імпульсивний попит. Фактори що впливають на купівлю книг. Попит на книги як інтегральна характеристика внутрішньогрупових цінностей.

Ціна як маркетинговий інструмент.

**Тема 4.4 Соціологічні дослідження
конкурентів на книжковому ринку (1 год.)**

Книга і книжкова справа в умовах ринкової економіки. Економічні проблеми в сучасній книжковій справі, соціологічні дослідження конкурентів на книжковому ринку. Збір інформації про конкурентів. Аналіз видавничого репертуару. Морально-етичні норми видавничої діяльності. Предмет відповідальності книговидавця. Дослідження реклами і читацької аудиторії. Основні етапи проведення дослідження: їх структура, специфіка, значимість. Розробка програми дослідження і робочого плану. Вибір методів збору соціальної інформації. Соціологічний прогноз.

Семінар-дискусія 9. Книжкова торгівля в новій економічній і соціокультурній ситуації (4 год.)

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Соціологія книги і читання»

Разом: 72 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 14 год.,

самостійна робота – 40 год., мк – 8 год., залік

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV		
Назва модуля	СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КНИГИ І ЧИТАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД			СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ		
Кількість балів за модуль	77 б.			92 б.		
Лекції	відвідування - 4 б.			відвідування - 3 б.		
Теми лекцій	Соціологічні дослідження книги і читання в європейських країнах – 2 б.	Популяризація читання у США. Центр книги – 1 б.	Громадські міжнародні організації, асоціації, агенції та спеціальні програми з підтримки читання – 1 б.	Історія і сучасний стан соціологічних досліджень книжкового ринку в Україні – 1 б.	Соціологічні дослідження попиту книжко-вої продукції – 1 б.	Соціологічні дослідження попиту та пропозиції книжкової продукції. Соціологічні дослідження конкурентів на книжковому ринку – 1 б.
Теми семінарських занять	Міжнародний досвід та соціологічні дослідження читання дітей і молоді – 1+10 б.	Підтримка читання дітей та підлітків в США – 1+10 б.	Програма Європейського Союзу «креативна Європа» як проєкт культурно-гуманітарного спрямування – 1+10 б.	Соціально-психологічні аспекти управління видавничою діяльністю – 1+10 б. + 1+10 б		Книжкова торгівля в новій економічній і соціокультурній ситуації – 1+10 б. + 1+10 б
Самостійна робота	3x5=15 б.			4x5=20 б.		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 – 25 б.			Модульна контрольна робота 4 – 25 б.		

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль III СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КНИГИ І ЧИТАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Семінар 5.

Міжнародний досвід та соціологічні дослідження читання дітей і молоді (2 год.)

1. Криза читання як сучасна проблема світового рівня.
 2. Національна політика країн Європейського Союзу з підтримки читання книги, її впливу на розвиток освіти, культури.
 3. Соціологічні дослідження читання дітей і молоді в країнах співдружності (Білорусь).
 4. Проблема дитячого читання в Україні.
- Базова література:* 1-3, 7.
Додаткова література: 12, 19, 20.

Семінар 6.

Підтримка читання дітей та підлітків в США (2 год.)

1. Соціальні орієнтири, ресурсний потенціал читання дітей в США.
 2. Діяльність Асоціації книготорговців дитячою літературою.
 3. Поєднання друкованого та електронного контексту у школах та шкільних бібліотеках.
- Базова література:* 1-6.
Додаткова література: 12, 19, 23; інформаційні ресурси: 4-10.

Семінар 7.

Програма Європейського Союзу «креативна Європа» як проект культурно-гуманітарного спрямування (2 год.)

1. Діяльність програми ЄС «Креативна Європа» як проект Європейської комісії: розкрити основні напрями.
 2. Підпрограма «Культура» як вагомий чинник розвитку культурної галузі: зміст і форми реалізації.
 3. Розкрити основні функції національного бюро програми «Креативна Європа».
- Базова література:* 2, 8.
Додаткова література: 11-16.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ

Семінар 8.
Соціально-психологічні аспекти
управління видавничою діяльністю (4 год.)

1. Статистико-прогностичний та творчий аспекти прийняття видавничого рішення.
2. Різновиди стратегічних орієнтацій видавців.
3. Соціологічні та соціально-психологічні принципи взаємодії ЗМІ та видавців.
4. Соціально-психологічні основи рекламної діяльності та забезпечення рекламної компанії видавництва.

Базова література: 1, 2.

Додаткова література: 18-23.

Семінар-дискусія 9.
Книжкова торгівля
в новій економічній і соціокультурній ситуації (4 год.)

Питання до дискусії:

1. Соціологічний портрет читача і покупця книги.
2. Вивчення ринку реалізації книги, конкуренції на ньому.
3. Книжковий ринок, залежність його функціонування від організації видавничої справи, попиту, ціни, доступності книжкових магазинів.

Базова література: 1, 2.

Додаткова література: інформаційні ресурси: 1-11.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.
СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КНИГИ І ЧИТАННЯ:
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД
(20 год.).

- 3.1. Здійснити соціологічне дослідження «Книга, комп'ютер, читання: орієнтації підлітків» (країна на вибір) – 8 год.
- 3.2. Е-підручники в школах: американський досвід – 6 год.
- 3.3. Здійснити соціологічні дослідження читання дітей у рамках Державної цільової національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014-2018 рр. – 6 год.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.
СОЦІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ
ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ НА КНИЖКОВОМУ РИНКУ
(20 год.)

- 4.1. Соціологічне дослідження книжкової продукції багатопрофільного видавництва (три на вибір) – 5 год.

4.2. Аналіз книжкової продукції у книжкових магазинах «Буква», «Абзац», «Будинок книги та Медіа», «Орфей» – 5 год.

4.3. Аналіз книжкової продукції на книжковому ринку «Петрівка» – 5 год.

4.4. Дослідження книжкового ринку «Книги лідери продажу» 2016 р. – 5 год.

Карту самостійної роботи, де визначено форми академічного контролю, успішність (бали) і термін виконання самостійної роботи студентами, подано у вигляді табл. 6.1.

Таблиця 6.1.

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль III. Соціологічні дослідження книги і читання: зарубіжний досвід (20 год.)			
3.1. Здійснити соціологічне дослідження «Книга, комп'ютер, читання: орієнтації підлітків» (країна на вибір) – 8 год. 3.2. Е-підручники в школах: американський досвід – 6 год. 3.3. Здійснити соціологічні дослідження читання дітей у рамках Державної цільової національно-культурної програми популяризації вітчизняної видавничої продукції та читання на 2014-2018 рр. – 6 год.	Семінарські заняття, модульний контроль	3x5=15	I-III
Змістовий модуль VI. Соціологічні дослідження видавничої продукції на книжковому ринку (20 год.)			
4.1. Соціологічне дослідження книжкової продукції багатопрофільного видавництва (три на вибір) – 5 год. 4.2. Аналіз книжкової продукції у книжкових магазинах «Буква», «Абзац», «Будинок книги та Медіа», «Орфей» – 5 год. 4.3. Аналіз книжкової продукції на книжковому ринку «Петрівка» – 5 год. 4.4. Дослідження книжкового ринку «Книги лідери продажу» 2016 р. – 5 год.	Семінарські заняття, модульний контроль	4x5=20	IVI-VI
Разом: 40 год.	35 балів		

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Соціологія книги і читання" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю,

накопичувальної системи оцінювання рівня знань, набутих компетентностей; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 7.1, табл. 7.2, табл. 7.3, табл. 7.4.

Таблиця 7.1

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(у 7 семестрі)**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	7	7
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	10	50
4	Робота на семінарському занятті	10	7	70
5	Модульна контрольна робота	25	2	50
За 7 семестр: 184 бали				

Таблиця 7.2

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(у 8 семестрі)**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	7	7
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	7	7
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	7	35
4	Робота на семінарському занятті	10	7	70
5	Модульна контрольна робота	25	2	50
За 8 семестр : 169 балів				

Таблиця 7.3

**Розрахунок рейтингових балів
за видами поточного (модульного) контролю
(за курс у 7 і 8 семестрах)**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	14	14
2	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	14	14
3	Виконання завдання з самостійної роботи (домашнього завдання)	5	17	85
4	Робота на семінарському занятті	10	14	140
5	Модульна контрольна робота	25	4	100
За навчальний рік : 353 бали				

Розрахунок: $353 : 100 = 3,5$

Студент набрав: 330 балів

Оцінка: $330 : 3,5 = 94$ бали

Таблиця 7.4

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання

F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни
----------	-----------------------	--

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

•*Словесні*: лекція (традиційна, проблемна), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

•*Наочні*: ілюстрація, демонстрація.

•*Практичні*: тести.

2) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; видавничою продукцією.

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій; електронні варіанти підручників.
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт);

✓

X. ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Модуль I.

1. «Захист читання», «стимулювання читання», «терапія читання» в країнах Європи.
2. Національна політика Франції в області читання.
3. Центр інформації та документації з питань дитячої літератури в Нідерландах.
4. Нідерландський центр бібліотек і читання.
5. Програми читання для дітей в Німеччині.
6. Проекти з читання у Великобританії.
7. Почесне звання «Дитячий лауреат» в Голландії.
8. Центр дитячої книги у Національній бібліотеці Латвії.
9. Діяльність міжнародних організацій: ЮНЕСКО, ІФЛА з підтримки книги і читання.
10. Програми і проекти країн Європейського Союзу з підтримки читання.

11. Дослідження читання дітей у Білорусі.
12. Національна політика США в області читання.
13. Центр книги-каталізатор пропаганди книги, освітня програма Бібліотеки Конгресу.
14. Проблема «читач, читання, бібліотека» в сучасному міжкультурному діалозі.
15. Карта «дитячої культури» у Швеції.
16. Проблема дитячого читання в Україні.

Модуль II.

1. Основні проблеми соціологічних досліджень книжкового ринку.
2. Соціологічні дослідження покупця.
3. Соціально-демографічні й соціально-психологічні характеристики покупців.
4. Соціологічні дослідження попиту і товарної пропозиції.
5. Особливості попиту на нові види книжкових товарів.
6. Соціологічні дослідження конкурентів на книжковому ринку.
7. Аналіз видавничого репертуару.
8. Дослідження реклами і читацької аудиторії. Соціологічний прогноз.
9. Організація соціологічних досліджень.
10. Вибір методів збору соціальної інформації.
11. Наукова обґрунтованість і перевірка гіпотез.
12. Аналіз проблемної ситуації, що склалася на книжковому ринку.
13. Соціологічний експеримент, його можливості та обмеження.
14. Аналіз документів як метод збору соціальної інформації.
15. Проблеми інтерпретації й узагальнення даних соціологічного дослідження.
16. Розробка аналітичних документів.
17. Робота з замовником.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Богуш Т. І. Деякі аспекти розвитку соціології читання в Україні / Т. І. Богуш, Т. І. Студенкова // Державні бібліотеки: сучасні проблеми і перспективи: зб. наук. пр. – Київ, 1993. – С. 41-48.
2. Бутенко И. А. Анкетный опрос как общение социолога с респондентами / И. А. Бутенко. – Москва: Высшая школа, 1989. – 175 с.
3. Бутенко И. А. Книга и чтение на исходе XX века: социологические аспекты / И. А. Бутенко. – Москва: Наука, 1997. – 140 с.
4. Бутенко И. А. Организация прикладного социологического исследования / И. А. Бутенко. – Москва: Тривала. 1998. – 226 с.
5. Городяненко В. Г. Соціологія : навчальний посібник / В. Г. Городяненко. – Київ: Видавничий центр “Академія”, 2003. – 559 с.

6. Вербець В. В. Соціологія : теоретичні та методичні аспекти : навч. метод. посіб. / В. В. Вербець. – Рівне : РДГУ, 2005. – 202 с.

Додаткова

7. Болтер Дж. А. Человек тьюринга: западная культура в компьютерный век // Социология культуры: современные зарубежные исследования. – Москва, 1987.

8. Бутенко И. А. Чтение 90-х годов: предмет раздумий, предмет исследований / И. А. Бутенко, Б. В. Бирюков // Homo legens. – Москва, 1999. – С. 183–201.

9. Вилегжаніна Т. Криза читання як сучасна проблема світового рівня / Т. Вилегжаніна // Бібліотечна планета. – 2011. – № 4. – С. 4–6.

10. Воллес Г. Динаміка створення інституцій ЄС // Європейська інтеграція / Уклад. М. Яхтенфукс, Б. Колер-Кох; Пер. з нім. М. Яковлева. – Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія, 2007. – С.168-188.

11. Грисволд В. Чтение и класс читателей в XXI веке (пер.с англ. В. Смирновой) / В.Грисволд // НЛЮ. – Москва. – 2010. – №2. – С. 271-277.

12. Графтон Э. Глава 7. Гуманист за чтением / Э. Графтон // История чтения в Западном мире: от Античности до наших дней / Г. Кавалло, Р. Шартье. – Москва, 2008. – С. 225-265.

13. Дебера Г. Досвід публічних бібліотек США з організації обслуговування дітей та підлітків / Г.Дебера // Світ дитячих бібліотек. – 2009. – №4. – С. 26-27.

14. Копійка В. В. Європейський Союз: історія і засади функціонування / В. В. Копійка – Київ. – 2009.

15. Новальська Т. Читання в Україні в новому столітті / Тетяна Новальська // Вісн. Кн. палати. – 2002. – № 12. – С. 21-24.

16. Олянишен Т. Зміна місця читання серед інших форм діяльності у вільний час / Т. Олянишен, О. Мельников // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 4. – С. 45-48.

17. Олянишен Т. Зміни форм культурної діяльності в Україні / Т. Олянишен, О. Мельников // Вісн. Кн. палати. – 2009. – № 12. – С. 41-43.

18. Олянишен Т. Читання в сучасному суспільстві / Т. Олянишен, О. Мельников // Вісн. Кн. палати. – 2010. – № 6. – С. 46-50.

19. Пасічник Є. Вікові особливості учнів і проблема аналізу творів // Укр. мова і література в школі. – 1993. – № 4. – С. 30-34.

20. Поздняков Д. Т. Художественная литература в социальной типологии личности / Д. Т. Поздняков, Н.К. Поздняков // Типология социальных явлений. – Свердловск, 1980. – С. 112-120.

21. Покровский Н. Е. О чем умолчал Джон Дьюи. Культура без литературы и литература без культуры / Н. Е. Покровский // Высш. образование сегодня. – 2005. – № 6. – С. 14-23.

22. Почепцов Г. Г. Коммуникативные технологии двадцатого века. – Москва; Киев, 1999.

23. Рубцова Т. В. Формування в учнів читацьких інтересів. – Київ, 1959. – 130 с.
24. Савіна З. Сучасний читач та тенденції читання в Україні / З. Савіна // Бібл. планета. – 2001. – № 1. – С. 9-10.
25. Савчук В. В. Компьютерная реальность архаического // Видимость незримого. IV Петербургская Биеннале. – Санкт-Петербург, 1996.
26. Светловская Н. Н. Основы науки о чтении. – Москва, 1993. – 140 с.
27. Скокова Л. Читання у структури культурно-дозвіллевих практик населення України / Л. Скокова // Бібліотечна планета. – 2010. – № 1. – С. 14-17.
28. Степченко Л. Читання в епоху розвитку електронних ресурсів: книга чи Інтернет? / Любов Степченко // Наукові праці Національної бібліотеки імені В. Вернадського / Редкол.: О. С. Онищенко (голова) та ін. – Вип. 33. – Київ, 2012. – С. 487–497.

Інформаційні ресурси

29. Антоник О. В. Дослідження в книжковій справі – ліквідувати суперечність [Електронний ресурс] / О. В. Антоник, А. Ю. Судин. – Режим доступу : <http://www.knygobachenia.com/?category=13&article=241>.
30. Антонюк З. Особливий погляд на книговидавництво [Електронний ресурс] / З. Антонюк. – Режим доступу : <http://www.dt.ua/articles/24514>.
31. Антирекорди української книжки – назад у 90-ті? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vsiknygy.net.ua/analyst/6698/>.
32. Афонін О. В. Рекомендації з удосконалення українського книговидання [Електронний ресурс] / О. Афонін, Н. Петрова. – Режим доступу : <http://www.uabooks.info/ua/experts/?pid=3759>.
33. Буктрейлер – сучасна форма реклами книги [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.biblio.lib.kherson.ua.
34. Видавництво «Грані-Т» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.grani-t.com.ua.
35. Думанська О. І. Автор – видавець – розповсюдник – читач [Електронний ресурс] / О. І. Думанська. – Режим доступу : <http://www.knygobachenia.com/?category=10&article=15>.
36. Культура торговельного обслуговування як фактор конкурентоспроможності сучасної книгарні (за матеріалами конкретно-соціологічного дослідження у "Книжковому домі "Буква") [Електронний ресурс] / О. В. Антоник, І. В. Синьок. – Режим доступу : <http://www.knygobachenia.com/?category=13&article=12>.
37. Микитин Т. І. Методичні засади оцінки ефективності ярмарково-виставкових заходів у вітчизняному книжковому бізнесі [Електронний ресурс] / Т. І. Микитин. – Режим доступу : <http://www.knygobachenia.com/?category=10&article=18>.
38. Судин А. Ю. Унікальність книги як товару [Електронний ресурс] / А. Ю. Судин. – Режим доступу : <http://www.knygobachenia.com/?category=10&article=11>.

39. Теремко В. І. Стратегічний потенціал видавництва як джерело його ефективності і перспектив [Електронний ресурс] / В.І. Теремко. – Режим доступу : <http://www.knygobachenia.com/?category=2&article=441>.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ СЕМІНАРСЬКОГО ЗАНЯТТЯ

Семінар, як одна з форм навчальних аудиторних занять, спрямований на поглиблене вивчення програмного матеріалу та контроль рівня його засвоєння шляхом безпосередньої співпраці навчальної групи та викладача в процесі обговорення навчального матеріалу.

Систематична підготовка до семінару з дисципліни привчає до самостійної роботи з матеріалом, науковою, навчальною, навчально-методичною літературою, періодичними та довідковими виданнями, інформаційними ресурсами мережі Інтернет. Для виступу на семінарському занятті студенти готують усні відповіді на поставлені запитання. Під час занять створюються умови для перевірки та виявлення інтелектуального рівня студентів, формування вміння публічно виступати, логічно висловлюватись, колективно обговорювати гострі проблеми, обстоювати власну точку зору, полемізувати й аргументувати власну позицію.

Для ґрунтового засвоєння джерел необхідно вдумливо конспектувати, вдаючись до різних форм запису: витягів, тез, цитат тощо. Доцільно підготувати власні спостереження та висновки, обґрунтувавши їх теоретичними положеннями та рекомендаціями.

Семінарські заняття не лише базуються на матеріалі, який міститься в лекційному курсі, але й підсумовують результати самостійної роботи з рекомендованою літературою.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять. Упровадження в практику навчальної програми різноманітних форм самостійної роботи активно сприяє модернізації навчального процесу шляхом подолання протиріч між трансляцією знань і їх засвоєнням у взаємозв'язку теорії та практики.

Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи знань, умінь і навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Питання, що виникають у студентів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводять згідно з графіками, затвердженими кафедрою.

Самостійна робота студентів передбачена до кожної теми курсу, зміст якої полягає в таких положеннях:

– самостійне вивчення теоретичних, історичних і науково-практичних тем;

- самостійна робота з джерелами та літературою з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка наукових повідомлень, інформаційних довідок;
- підготовка вибіркового дослідного завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розроблення пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація та захист результатів виконання дослідницького завдання на семінарському занятті.

Одним із видів самостійної роботи є опрацювання лекційного матеріалу, визначення головного в змісті лекції, засвоєння її основних моментів. При цьому не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше: тему, її основні питання та положення. На сторінках конспекту варто залишати широкі поля для додаткових поміток під час самостійної роботи над літературою.

Для систематизації отриманих знань з дисципліни до кожної наступної теми слід ретельно готуватись: систематично опрацьовувати матеріал попередньої лекції, рекомендовану літературу, повторювати пройдений матеріал, на який лектор посилається при викладанні нового. Якщо з певних причин лекція пропущена, її необхідно законспектувати й опрацювати самостійно, незрозумілі питання з'ясувати на консультації.

Основні види самостійної роботи студентів з дисципліни: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання рекомендованої літератури, самоконтроль рівня засвоєння програмного матеріалу, написання рефератів.